

עין מצוה
גור מצוה

יד א מ"י פ"ד מהל' ביטח
הקדש ה' : ו יפ"א
המלטה פסולי מוקדשין
ה' : ג ויפ"א הלכה ט'
ב א ב מ"י פ"ד מהלטה
ביטח מקדש ה' : ח
ג א מ"י פ"ד מהל'
המלטה הלכה ט' סג
עפ"י כב ט"ש"ע ח"י ט'
ספ"ק א :

תוס' ישנים

אלא תמיד מרצה הוא.
וקשה ל"ר"מ מהא דקדושין
פרק האומר (דף טו.)
גבי יפ"א הלך הקס להם
לפ"י שכן עיקר אלתא
הוא (אשיל) בשעת עבודה היה
יבטחו ויפ"י ויפ"י ע"י
דכתיב היה תמיד וע"כ
היה בכל שעת על מצחו
וא"כ דהתפסקה ליה לקמן
כפרק טו' לו (דף סו.)
ויבטחו (דף טו.) כנגדי
הסנה יא יבטו ליהנות בן
וינזק יא הנהא שהוא ע"י
מ"ת מדכתיב תמיד הוה
בכל שעת. מ"כ. אלך קת'
קשה ל"כ מה שז"ל הנה
תמיד למח' אלא ה' לא
לאשכחן כפרישתי י"ל
לדברי ירמיה לא היה יכול
להשתדד להחיות בכל שעה
דלא אשילי בשאר בני
הסנה נמי התפסק ליה
דשעת יבטו ליהנות בן
ומכל תימון שעתין שפיר
תמחדי היתכן כל שעה
אפי' אם השאר אשכחין
ול"ר"מ נמי דתמיד תשבע
כל שעה מ"ת מוקמין ליה
לירמיה מ"ר :

ז :

שבעת ימים פרק ראשון יומא

לא ירצה בחזק לומנו וסופיה דפיגול יהיה זה חזק למקומו א"כ גירסת
הספר נכונה ומת"כ אין ראייה דכמה כרייתות ששט שם לפי מה דס"ד
מעיקרא ואיכא למימר דהיא נשנית לפי הטעות דהוה ס"ד מעיקרא
כפ"ד דזכמים דמתרי קרא נפקי חזק למקומו מקרא זוטא דפרשת
קדושים וזמן לומנו מקרא אריכא
דפרשת זו ועוד קשה על פש"י אמאי
קרי לחזק למקומו פיגול ולחזק לומנו
וומר דככל הש"ס חזק לומנו קרי
פיגול בשלמא לפי ר"מ משום דחזק
למקומו נפקא לן מדכתיב פיגול יהיה
בקר אריכא נפקי קרי ליה פיגול
ולכל הפי' קשה אמאי מדכר כדרייתא
פיגול כרישא והא חזק לומנו כתב
כרישא וז"ל לפי שהוא קל יותר מחזק
לומנו דחזק למקומו אין זו כרת ועוד
דהוה חזק מכללו כגמה הוה מהדר
כרישא לאוקמא לפי ר"ז ל"ז ט"ז
מחזק לומנו דחמיר ובתר דלא
מימקמא ליה ביה מהדר לאוקמא
בחזק לומנו ופש"י כפ"ק דפסחים
(דף טו.) אית דמפרשי פיגול חזק
לומנו כמו פיגול שכלל הש"ס שהוא
חזק לומנו אס' עון פיגול הרי כבר
נאמר לא יחשב ואס' עון ותר נותר
ממש ולא נירא דהיכי קאמר הרי
כבר נאמר לא ירצה אי לא ירצה
הוצה קאמר וכי לאחר שהוכשר יחזור ויפסול ואי האוכלו קאמר וכי אין כפרה למיני כרייתות ועוד מיפוק ליה מעון הקדשים ולא עון
הואוכלין ומורי ה"ר יהודה ממין ז"ל אמר לי מפי ה"ר ויש מאפ"ק ז"ל אס' עון נותר נותר ממש ומה שהקשה רש"י אחר שהוכשר
יחזור ויפסול דילמא אחיה כר"ע דלמר כפ"ד דזכמים (דף טו.) ל"ר אליעזר הא מלינו לזכ חזנה ושומרת יוס שהן בחזקת טהרה וכיון
שראו סמרי אף אחיה אל תתמה ע"י אחר שהוכשר יחזור ויפסול וז"ל ד"ר אהרן ליה התם הרי הוא אומר המקריב בהקדשה הוא
נפסל ואינו נפסל בשלש משמע דר"ע קבילה דאין הוצה נפסל והכא דר"ש ליה מלא ירצה שהוצה נפסל אס' נותר ממנו י"ל
ד"ה"ק אס' עון נותר וימא דאית ביה עון בזכה וינדרוש לקרא כר"ע באוכל מזבחיו ביום השלישי הכתוב מדכר וסבירא הוא לאוקמא
לקרא כהני לפי שהוא איסור קל שאירע לאחר שהוכשר והכי נימא דהאין מרצה עליו טפי מעל שאר איסורים הא כבר נאמר לא
ירצה הא אין נושא אלא עון טומאה ומהשתא לית לן לאוקמא קרא דהאס' האכל ביום השלישי באוכל מזבחיו ביום השלישי לריבין
ירצה פי"ד לאוקמא הכי הייט' כי היכי דמיתוקם ביה קרא דל"ז אין משום דמיתוקם טפי משום דאירע לאחר שהוכשר והיינו לריבין
לומר דקרא דהקריב הוה דר"ש ליה לדרשא אחרייתא כדדר"ש ליה כפ"ד דזכמים (דף טו.) לומר לך וזיקא ככלל היתה ולמה יראה
להקיש אליה ולומר לך מה וזיקא מיוחדת שהיא עבודה המעכבת כפרה ומתעבה פוסלת זה אף כל (כו') לאפוקי שפית שירים והקטרות
אימורין אבל כיון דאפי' אי הוה מוקמי' לקרא באוכל מזבחיו ביום השלישי אפי' לא היה מרצה האין עליו שהרי כתוב זו לא ירצה והשתא
לא דחקינן כהנא לאוקמא ביה קרא אלא דרשינן מהמקריב בהקדשה הוא נפסל ואין נפסל בשלישי: **הא** אינו נושא אלא עון טומאה
שהותרה טב"ב וכו'. הימנה ע"י מאי איצטרך למיתלי טעמא שהותרה מכללה מיפוק ליה משום דאי אפשר לאוקמא קרא כפיגול ונותר
ומיילא לא מימוקם אלא בטומאה ומיך דע"כ לא מוקמינן לקרא אלא במידי דהותרה מכללו מדכתיב לרצון להם משמע עון שהוא לרצון
בעלמא וכן משמע בהקומן רבה (מנחות דף סה.) דפרין ואימא עון שמאל שהותר מכללו ביו"כ ומשי אמר קרא עון שהיה צו דחמיו
והיינו על כרחך מלרצון להם דאי לאו הכי מנא ליה דבדיחוי מיירי קרא והכי הוה ליה לטעי' אמר קרא עון שהוא עון ככל מקום לאפוקי
שמאל שאינו עון ביו"כ (והא דלא נקט מלרצון) י"ל משום דלא משמע למעטי שמאל שרי מרובה הוא אלא משעון נמי קדריש וה"ק עון
שהוא לרצון שהוא מרובה וטבא פריך התם ולא פריך אלא מהאין דהותרה מכללן וז"ל א"כ פירגול ונותר הכי ס"ד לאוקומי קרא כגוייהו
אי לאו דכתיב לא יחשב ולא ירצה מיפוק ליה דלא הותרו מכללו ואור"ת פיגול הותר מכללן כגמה שאין פסול מקום כגמה ונותר כדי
נכסה אי נמי הותר כראשו של מוצה אבל קשה למ"ד ליה מועלת בדרשו של מוצה כפרק המוצה מקדש (נחמ"ד דף טו.) מאי איכא
למימר ועוד מהשתא נותר לא הותרה ואומר ריב"א דהותרה כגמה כהניס ובמנחת כהן משום וכל דבר שאין לו מתירין דאין חייבין
עליו משום פיגול דמתן כפ"ד ב"ש (שם דף מג.) ואפי' פסול נמי לינה מדקאמר התם כפ"ק דזכמים (דף טו.) ל"ר"ש דלמר כל שאינו על מוצה
החיון ככלאמיס אין חייבין עליו משום פיגול ומהאין התם מודה ר"ש פסול מק"י משאל למהן הכשר בשלמים ופסול בחטאת חזק לומנו
הפסול בשלמים אינו דין שיפסול בחטאת וכדבר שאין לו מתירין ליכא ק"ו דהא שלא לשמן כשר כגמה כהניס וכל דבר שאין לו מתירין
וא"ת חזק למקומו שהותר כגמה הא לא מיקרי הותר מכללו דנענין עון דלפני ה' כדמשני התם כי פריך ואימא עון יואל שהותר כגמה
ומשי עון דלפני ה' יש לומר יואל לאו עון דלפני ה' הוא דפסולו אירע בחזק אבל מהשתא חזק למקומו פסולו אירע בפנים שעומד
עליו משום ומשען לחזק ואין לומר דכמה לא מיקרי הותר מכללו כיון דהכשירו כן דמשני התם גבי שמאל דלא דמי דשאל כיון דהכשירו
כפנים בשמאל קרי ליה הכשירו כן דכל אכל חזק למקומו כיון דכפנים לא אשכחן ליה הכשירו לא חשיב הכשירו כן מה שהותר כגמה
וי"מ דפיגול ונותר אש"ג דלא הותרו מכללן הוה מוקמינן קרא דר"י' לך כגוייהו אי לא גלי קרא כדדיחוי לא יחשב ולא ירצה משום דכתיב
כזו עון ונזק כזב עון וגמירין עון עון מנזק ואי משום דכתיב לרצון להם דמשמע דלא מחוקא אלא במידי דהותרה מכללו כפ"י איכא
למימר דהוה מוקמי' לרצון לדרשא אחרייתא כדדר"ש כפ"ד הנא על יבמות (יבמות דף טו.) לרצון להם ולא לפורענות וכפ"ד הקומן רבה (מנחות דף
כה. ד"ה ויחמא) כתבתי אמאי לא מוקמינן לקרא לעון כגמה וטריפה שהותרה מכללו כגמליקה או בעון לילה שהותרה מכללו כגמיריס ופדריס

הא אינו נושא וכו'. הא לשון מעשה הוא מעשה אי אשה מוצא שהיא
נושא אלא עון קרבן טומאה ומאי שנה דשריין ליה לקולא הואיל ומצוה
זה קל אחר שהותרה לנצור מכלל איסור שחיטת הלך שדי ביה
נמי לקולא שהיא הלך מרצה אותה בקרבן יסוד. קמי מיהא שהותרה
צצור אלמא הימר היא צצור:
כין שישנו הלך על מצחו. של כהן
גדול כשארעש טומאה על הקרבן:
יו"כ. אינו על מצחו כשעת עבודת
היום הפנימית שאינו נכנס לפנים
כנגדי והכ: **שטומאה הותרה לו.**
שכולו קרבן צצור ואינו קרבן לרצו'
לך: **מכלל דר"ש סבר דחויס הוא.** ולך
הוא דמרצה עלה והיינו מנאי: **אמר**
אביי כו. מילמא כפ"י נפשיה היא
לפרשי פלוגתייהו: **כסיפסא.** ימא:
על מצח ונשא. והיה על מצח שהיה נשא
אהין את עון הקדשים (שמות כח):
אחד

רבי יהודה סבר יעל מצח ונשא ורבי שמעון סבר יתמיד לרצון לפני ה'
מאי תמיד אילימא תמיד על מצחו וכו' משכחת לה מי לא בעי מעיל לבית
הכסא וכו' לא בעי מונם אלא תמיד מרצה הוא ולרבי יהודה נמי הא כתיב
תמיד ההוא תמיד שלא יסיה דעתו ממונו כדכרבה בר רב הונא דאמר רבה
בר רב הונא יחייב אדכו למשמש בתפיליו בכל שעה ושעה ק"ו מצייץ
ומה

הוא הכולו קאמר וכי אין כפרה למיני כרייתות ועוד מיפוק ליה מעון הקדשים ולא עון
הואוכלין ומורי ה"ר יהודה ממין ז"ל אמר לי מפי ה"ר ויש מאפ"ק ז"ל אס' עון נותר נותר ממש ומה שהקשה רש"י אחר שהוכשר
יחזור ויפסול דילמא אחיה כר"ע דלמר כפ"ד דזכמים (דף טו.) ל"ר אליעזר הא מלינו לזכ חזנה ושומרת יוס שהן בחזקת טהרה וכיון
שראו סמרי אף אחיה אל תתמה ע"י אחר שהוכשר יחזור ויפסול וז"ל ד"ר אהרן ליה התם הרי הוא אומר המקריב בהקדשה הוא
נפסל ואינו נפסל בשלש משמע דר"ע קבילה דאין הוצה נפסל והכא דר"ש ליה מלא ירצה שהוצה נפסל אס' נותר ממנו י"ל
ד"ה"ק אס' עון נותר וימא דאית ביה עון בזכה וינדרוש לקרא כר"ע באוכל מזבחיו ביום השלישי הכתוב מדכר וסבירא הוא לאוקמא
לקרא כהני לפי שהוא איסור קל שאירע לאחר שהוכשר והכי נימא דהאין מרצה עליו טפי מעל שאר איסורים הא כבר נאמר לא
ירצה הא אין נושא אלא עון טומאה ומהשתא לית לן לאוקמא קרא דהאס' האכל ביום השלישי באוכל מזבחיו ביום השלישי לריבין
ירצה פי"ד לאוקמא הכי הייט' כי היכי דמיתוקם ביה קרא דל"ז אין משום דמיתוקם טפי משום דאירע לאחר שהוכשר והיינו לריבין
לומר דקרא דהקריב הוה דר"ש ליה לדרשא אחרייתא כדדר"ש ליה כפ"ד דזכמים (דף טו.) לומר לך וזיקא ככלל היתה ולמה יראה
להקיש אליה ולומר לך מה וזיקא מיוחדת שהיא עבודה המעכבת כפרה ומתעבה פוסלת זה אף כל (כו') לאפוקי שפית שירים והקטרות
אימורין אבל כיון דאפי' אי הוה מוקמי' לקרא באוכל מזבחיו ביום השלישי אפי' לא היה מרצה האין עליו שהרי כתוב זו לא ירצה והשתא
לא דחקינן כהנא לאוקמא ביה קרא אלא דרשינן מהמקריב בהקדשה הוא נפסל ואין נפסל בשלישי: **הא** אינו נושא אלא עון טומאה
שהותרה טב"ב וכו'. הימנה ע"י מאי איצטרך למיתלי טעמא שהותרה מכללה מיפוק ליה משום דאי אפשר לאוקמא קרא כפיגול ונותר
ומיילא לא מימוקם אלא בטומאה ומיך דע"כ לא מוקמינן לקרא אלא במידי דהותרה מכללו מדכתיב לרצון להם משמע עון שהוא לרצון
בעלמא וכן משמע בהקומן רבה (מנחות דף סה.) דפרין ואימא עון שמאל שהותר מכללו ביו"כ ומשי אמר קרא עון שהיה צו דחמיו
והיינו על כרחך מלרצון להם דאי לאו הכי מנא ליה דבדיחוי מיירי קרא והכי הוה ליה לטעי' אמר קרא עון שהוא עון ככל מקום לאפוקי
שמאל שאינו עון ביו"כ (והא דלא נקט מלרצון) י"ל משום דלא משמע למעטי שמאל שרי מרובה הוא אלא משעון נמי קדריש וה"ק עון
שהוא לרצון שהוא מרובה וטבא פריך התם ולא פריך אלא מהאין דהותרה מכללן וז"ל א"כ פירגול ונותר הכי ס"ד לאוקומי קרא כגוייהו
אי לאו דכתיב לא יחשב ולא ירצה מיפוק ליה דלא הותרו מכללו ואור"ת פיגול הותר מכללן כגמה שאין פסול מקום כגמה ונותר כדי
נכסה אי נמי הותר כראשו של מוצה אבל קשה למ"ד ליה מועלת בדרשו של מוצה כפרק המוצה מקדש (נחמ"ד דף טו.) מאי איכא
למימר ועוד מהשתא נותר לא הותרה ואומר ריב"א דהותרה כגמה כהניס ובמנחת כהן משום וכל דבר שאין לו מתירין דאין חייבין
עליו משום פיגול דמתן כפ"ד ב"ש (שם דף מג.) ואפי' פסול נמי לינה מדקאמר התם כפ"ק דזכמים (דף טו.) ל"ר"ש דלמר כל שאינו על מוצה
החיון ככלאמיס אין חייבין עליו משום פיגול ומהאין התם מודה ר"ש פסול מק"י משאל למהן הכשר בשלמים ופסול בחטאת חזק לומנו
הפסול בשלמים אינו דין שיפסול בחטאת וכדבר שאין לו מתירין ליכא ק"ו דהא שלא לשמן כשר כגמה כהניס וכל דבר שאין לו מתירין
וא"ת חזק למקומו שהותר כגמה הא לא מיקרי הותר מכללו דנענין עון דלפני ה' כדמשני התם כי פריך ואימא עון יואל שהותר כגמה
ומשי עון דלפני ה' יש לומר יואל לאו עון דלפני ה' הוא דפסולו אירע בחזק אבל מהשתא חזק למקומו פסולו אירע בפנים שעומד
עליו משום ומשען לחזק ואין לומר דכמה לא מיקרי הותר מכללו כיון דהכשירו כן דמשני התם גבי שמאל דלא דמי דשאל כיון דהכשירו
כפנים בשמאל קרי ליה הכשירו כן דכל אכל חזק למקומו כיון דכפנים לא אשכחן ליה הכשירו לא חשיב הכשירו כן מה שהותר כגמה
וי"מ דפיגול ונותר אש"ג דלא הותרו מכללן הוה מוקמינן קרא דר"י' לך כגוייהו אי לא גלי קרא כדדיחוי לא יחשב ולא ירצה משום דכתיב
כזו עון ונזק כזב עון וגמירין עון עון מנזק ואי משום דכתיב לרצון להם דמשמע דלא מחוקא אלא במידי דהותרה מכללו כפ"י איכא
למימר דהוה מוקמי' לרצון לדרשא אחרייתא כדדר"ש כפ"ד הנא על יבמות (יבמות דף טו.) לרצון להם ולא לפורענות וכפ"ד הקומן רבה (מנחות דף
כה. ד"ה ויחמא) כתבתי אמאי לא מוקמינן לקרא לעון כגמה וטריפה שהותרה מכללו כגמליקה או בעון לילה שהותרה מכללו כגמיריס ופדריס

מבלל דר"ש סבר טומאה דחיה היא בצבור. לא ידענא מאי ראייה מייתי ר"ש מיו"כ דאפי' כשאינו על מצחו דמרצה דלמא לעולם
אינו על מצחו אין מרצה ויו"כ היינו טעמא דכיון דאי אפשר להיות על מצחו ולר"י דחיה טומאה כיון דקרבן צבור הוא
דאחא בטומאה מיד דהוה אטומאת גברא דלא מרצי לך עלה ודחיה טומאה ו"ל דה"ק ר"ש כהן גדול ביו"כ יוכיח דאי נטמא הקרבן
כדו אפי' אס' עון שחזרה טהרה אין אומר לו הנא אחרת תחמיה וע"כ היינו משום דאפי' אין עודה על מצחו מרצה ויכין דאיכא תרמי
לרזי לך וקרנן צבור לא מייתי אחרייתא דאי אין עודה על מצחו אינו מרצה לימא ליה הנא אחרת תחמיה כיון דטומאה דחיה היא וא"ת
והאמר לעיל גבי היה מקריב מנחת פרים מאי לאו דהא אלמא למ"ד טומאה דחיה היא אומר לו הנא אחרת תחמיה אפי' בקרבן צבור
גמור י"ל דהוהא מנא דלעיל סבר כר"י כהא דאין עודה על מצחו אינו מרצה ובגון שאינו על מצחו אי נמי כגמיריס דכילי עלמא:
ומה

מסורת הש"ס

16 מהדרין י: פסחים טו.
17 כהן י: מנחות טו.
18 גבי המקדשין.

הורה אור השלם

1. ויהי על מצח ארזך
ונשא ארזך את עון
הקדשים אשר יקדשו
בני ישראל לכל מנחת
קדשים ויהי על מצחו
המיד לרצון להם לפי
שבות כח לח

מוסף רש"י

הא אינו נושא. כמו הוה,
לומר הרי יש לך לנזק
על כהן שאין לך עון
הקדשים שיוכל לך לנזק
עליו אלא עון טומאה, ומאי
שנה טומאה מפסול יואל
ומאי הפסול, שהותרה
מכללה בצבור. ונחמ"ד
מפני קרבן נזיר, דכתיב
תמושו ואשילי בשבת
הקדשה כגומלה, וכן
דריקלמה אלא לך
היקלמה אף כימיר אלא
הותרה אלא למחילה בלא
לך ירצה הלך ע"י
(פסחים טו.) הואיל ומצוה
לה הותר אחר שהותרה
מכללה לנצור למחילה,
הלך יסוד שלא הותרה
אלא יפ"א הלך ירצה
כדיעבד (נחמ"ד טו.) על
כיון שישנו על מצחו. בין
מנא סתם גדול כשעת
טומאה (מנחות טו.)
כשעה שארעה טומאה
בקדשים (פסחים טו.)
כהן גדול ביו"כ
כשעת עבודת
פנים (פסחים טו.) כגמיר
למי ולפנים ביום הכפרים
יוכיח שאינו טב"כ כגדי
וכי יאס' אירע טומאה
בקדשים מרצה הלך
(מנחות טו.) דהא אין
נכנס שם כנגדי ויב
כדמתירין כגדי (טו.)
דלך קמירי נפשיה סיגור
(פסחים טו.) ומרצה.
אס' שזו טומאה. דהא
ק"ל כל קרבנות הציבור
הקבוע לכן זמן דוחין
את הטומאה ור"ש אית
ליה טומאה דחיה היא
לציבור ואי לאו משום
לפ"י מרצה לטומאה לא
הו' מתעשר (פסחים
טו.) דהא לכהן גדול
בידו"כ. ע"כ עבודת
ציבור הוא וטומאה הותרה
בקרבן צבור כדכתיב
גמירי ואין קרבן לך
לציבור לרזי הלך אלא
קרבן יסוד (פסחים טו.)